

[Iver Poulsen.]

medaljen har også en anden side, og den er særlig aktuell i disse dage, da landets økonomi er i en så dårlig forfatning. Situationen leder tanken hen på den udtalelse, som daværende, nu afdøde medlem af folketinget Brodthagen fremsatte i 1961, da han sagde, at vi ved at bevilge hinanden stadig større indtægter, som der ikke var dækning for i produktivitetfremgangen, var ved at omdanne samfundet til en økonomisk galeanstalt. Det var sande ord, som også i dag har deres gyldighed.

Vi må også tænke på den anden part i sagen, den betalende. Det er derfor et spørgsmål, om denne anden part, der nu må imødesee nye betydelige forhøjelser af skatter og afgifter, ikke må fredes en tid, have et lille pusterum med hensyn til nye skattebyrder.

Vi har ikke noget imod, at pensionisterne får mere, men forudsætningen herfor er, at andre grupper må vise resignation, for der er nu engang kun så meget at dele, som produktionen indbringer. Det er imidlertid ikke netop resignation, der har præget dette års overenskomstforhandlinger, og vi skal passe på, at vi ikke lægger så store og tunge byrder på de produktive aldersklasser, at de segner under trykket. Dette tror jeg også at disse gruppers forældre, pensionisterne, har god forståelse for.

Ud fra den betragtning, at det vil være mindre heldigt først at slå bremserne i over for de svageste grupper, vil vi dog gerne se nærmere på, hvordan det foreliggende lovforslag kommer til at se ud efter udvalgsbehandlingen.

Socialministeren (Bundvad): Jeg takker de ordførere, der er gået ind for, at vi umiddelbart forhøjer disse ydelser i takt med lønningerne, og at vi skal gøre det så hurtigt, at de pågældende pensionister kan få deres penge til den 1. april.

Jeg kan til det ærede medlem hr. Iver Poulsen kun sige, at det er højst beklageligt, at bremseklodsen skal trædes i bund over for dem, der er dårligst stillet i vort land.

Iver Poulsen: Jeg vil gerne til den højtærede minister sige, at jeg netop understreger, at vi ville finde det uheldigt, om

bremseklodserne skulle slås i bund netop over for de svageste grupper i befolkningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om straf, konfiskation m. v.

(Lovforslaget (nr. 127) findes i tillæg A. sp. 1873, fremsættelsen i tidenden sp. 3283).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Thomas Have: I anledning af det af den højtærede justitsminister fremsatte forslag til lov om ændringer i forskellige lovbestemmelser om straf, konfiskation m. v. skal jeg på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne fremsætte nogle enkelte bemærkninger.

Lovforslaget, der har sin baggrund i straffelovsrådets betænkning af 1964 om konfiskation, er jo en videreførelse af det forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov, som blev fremsat i januar i år. Lovforslaget medfører, så vidt jeg kan skønne, praktisk taget en ophævelse af samtlige særlovgivningens bestemmelser om konfiskation og derudover en del ændringer i en række andre lovbestemmelser om straf, påtale m. v.

Baggrunden for forslaget om ophævelse af særlovgivningens regler om konfiskation er, at de nye almindelige konfiskationsregler, der er foreslået optaget i straffeloven, er udformet på en sådan måde, at de må anses for egnede til anvendelse på praktisk taget alle lovgivningsområder.

Lovforslagets § 1 omhandler

„Placat af 10. juli 1770 angående Fredningen af Østers-Fiskeriet under Aalborg-Stift mellem Schagen og Hirzholmen, med videre“.

I denne plakats § 1 hedder det:

„Ingen maa fra denne Placats Forkyndelse, fiske eller optage Østers af be-

[Thomas Kava.]

meldte imellem Schagen og Hirzholmen beliggende Banke, eller andre Østersbænke, som derved eller der omkring findes, under Straf: at have det dertil brugte Fartøi samt Fiske-Redskab forbrudt, og desuden at bøde, 1ste Gang 50 Rdlr, 2den Gang dobbelt, og saa fremdeles, eller, i Mangel af Betalingen, derfor at undgælde paa Kroppen efter Fr. 6 Dec. 1743.“

Man fristes til at spørge den højtærede justitsminister, om pryglestraffen med de ændringer, der foreslås foretaget i den gamle plakat, hermed er endeligt afskaffet. Jeg ved ikke, om det vil sære jurister, hvis jeg tillader mig at foreslå, at man helt afskaffer det begreb, der hedder en „plakat“. Befolkningen vil nok i almindelighed være tilfreds med, at denne forældede betegnelse falder væk, idet vi jo nu om stunder tænker på noget helt andet, når talen er om plakater.

Jeg skal i øvrigt ikke gå i enkeltheder, men kun generelt udtrykke min tilfredshed med lovforslaget, som efter min opfattelse betyder en forenkling af lovgivningen, der også skulle medføre, at retspraksis kan udvikle sig efter ensartede retningslinjer.

Når man gennemlæser lovforslagets 121 paragraffer, får man et levende indtryk af, at der forud for dets fremsættelse er udført et meget betydeligt arbejde for at bringe et forholdsvis stort antal overvejende ældre loves strafferetlige bestemmelser bedre i overensstemmelse med de retningslinjer, som man i de senere års lovgivning har anset det for rigtigt at følge.

Idet jeg går ud fra, at lovforslaget vil blive henvist til det udvalg, som behandler forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov, kan jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget til det høje tings villige behandling.

Thisted Knudsen: Det er en sand vederkvægelse i dage som disse at blive stillet over for et lovforslag, der for en gangs skyld

ikke kræver penge af statskassen, men tilsigter at forenkle, at spare blæk og bogstaver og meget andet. Jeg kan glæde den højtærede justitsminister med, at venstre i principperne kan tiltræde lovforslaget. Det er klart, at lovforslaget må behandles i et udvalg, og vi må forbeholde os i dette udvalg at se lidt nærmere på enkeltheder.

Alligevel er der en ting, jeg gerne vil gøre den højtærede minister opmærksom på. Administrative bødeforlæg er sikkert af det gode; spørgsmålet er, om man ikke kunne udstrække dem yderligere. Vi ved, at der er en hel del seere og lyttere, der ikke i rette tid betaler deres licens, og vi ved også, at disse restancer meget ofte fører til politisager, stabler af rapporter m. m. Jeg tror, man gør behandlingen af dette forhold, der er menneskelig forståeligt — altså at folk ikke betaler i rette tid, måske fordi de ikke kan, det er jo det almindelige — alt for kompliceret. Jeg skal derfor henstille til den højtærede justitsminister at undersøge og overveje, om ikke det ville være muligt at inddrage også denne del af bøderne under administrationen, selvfølgelig på de samme betingelser, som lovforslaget indeholder, for det første at den pågældende erkender sig skyldig, for det andet at den pågældende erklærer sig indforstået med, at hans sag afgøres på denne måde. Jeg tror, vi derved kunne spare en masse blæk og en masse papir og navnlig spare politiet for en masse besvær. Jeg skal derfor henstille, at man alvorligt undersøger dette forhold.

Thestrup: På mit partis vegne kan jeg tilslutte mig det foreliggende lovforslag, der er et supplement til konfiskationsbestemmelserne i det forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov, som for tiden er til behandling i et udvalg.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på lovforslaget; jeg kan tiltræde den højtærede justitsministers karakteristik af det som et forslag, der tilsigter en forenkling og regulering af konfiskationsreglerne og som givende et bedre grundlag for en ensartet

[Thestrup.]

praksis, end de nugældende, indbyrdes meget afvigende bestemmelser gør.

Med disse ord kan jeg anbefale lovforslaget, som også efter min opfattelse naturligvis bør behandles i et udvalg og for mig meget gerne i det udvalg, der i forvejen er nedsat vedrørende ændringer i straffelovgivningen.

Else-Merete Ross: I lovforslaget om ændringer i borgerlig straffelov er konfiskationsreglerne udformet således, at de er egnet til anvendelse på næsten alle lovgivningsområder; derfor kan næsten alle konfiskationsreglerne i særlovgivningen ophæves. Da det medfører en forenkling af lovgivningen og giver bedre grundlag for, at retspraksis på de forskellige områder kan udvikle sig efter ensartede retningslinjer, kan mit parti rent principielt tilslutte sig det her foreliggende lovforslag. Vi forudser dog et detaljeret pillearbejde i udvalget med gennemgang af alle de forskellige love, hvori der skal gennemføres ændringer, og kan ikke nu tage stilling til alle ændringerne.

Foruden konfiskationsregler omfatter lovforslaget også ændringer i lovbestemmelser af strafferetlig og straffeprocessuel karakter. Vi har tidligere i anden lovgivning overladt mere til rettens skøn end før. Mit parti finder, at det samme bør ske her, og at det derfor er rigtigt at ophæve lovbestemmelserne om over- og undergrænser for bødeudmåling. Vi finder det rigtigt, at ministerier og styrelser ikke skal afgøre spørgsmål om tiltale og appel, men at anklagemyndigheden skal afgøre disse spørgsmål. Vi er indforstået med den foreslåede indskrænkning i de administrative myndigheders adgang til at pålægge bøder og de betingelser, der skal opfyldes, når det dog fortsat kan ske.

Jeg kan forstå, at man lader bøder for manglende tilmelding til folkeregistret tilfalde kommunen. Jeg finder det højst mærkeligt, at visse bøder kan tilfalde fonds eller foreninger. Da det desuden medfører stort arbejde på politikontorerne, håber jeg, disse forældede ordninger snarest vil forsvinde, og at man snart vil nå frem til en ordning, hvorefter samtlige bøder tilfalder statskassen.

Til slut har jeg to spørgsmål. Hvis nogen

i det sidste halve århundrede eller længere tilbage endnu har overtrådt bestemmelserne i plakaten af 1770, har man vel næppe krævet bøde i form af rigsdaler. Hvad har kursen på 1 rigsdaler været, og hvordan har man praktisk løst spørgsmålet om bødens størrelse?

Og så et rent sprogligt spørgsmål. Når man nu ændrer en del af teksten i de gamle plakaters sidste del om straffebestemmelser, vil plakaterne så fremtræde i første halvdel med datidens udtryksmåde og ortografi og i sidste halvdel med nutidens, f. eks. sådan en bagatel som, at man bruger store bogstaver i den ene halvdel og små i den anden?

På det radikale venstres vegne kan jeg tillsige velvillig behandling i udvalget.

Poul Dam: Jeg er bange for, at det ville føles som et udslag af utidig originalitetsjagt, hvis jeg prøvede at fremhæve nogle af de detaljer, der endnu ikke er blevet omtalt her. Jeg skal nøjes med at sige, at vi fra vor side gerne vil være med til at behandle dette lovforslag videre i udvalget.

Johan Asmussen: Stillet over for et masseopbud som dette af ministeriel flid sender man en trøstøgende tanke til forretningsordenens § 11, der påbyder, at man ved første behandling kun skal udtale sig om de principielle retningslinjer. Det skal jeg i høj grad efterkomme, og jeg kan slutte mig til vistnok alt, hvad de foregående ærede ordførere har fremhævet.

Jeg skal dog gøre en enkelt lille tilføjelse, som går ud på en yderligere anerkendelse af det virkelig imponerende arbejde, der ligger bag ved dette lovforslag. Jeg tror i og for sig, alle stort set godt kan se, at der ligger et stort arbejde bag, men man skal måske være jurist for virkelig at kunne forestille sig, hvor eventyrligt et arbejde det må have været. Det er uden tvivl værdifuldt, at det er blevet gjort, og hvad der også rent teknisk er særdeles anerkendelsesværdigt, er den sammenstilling, man har foretaget af den gældende formulering i de vistnok 120 lovbestemmelser og lovforslagets tekst. Hvis man ikke havde fået den, ville det have været helt håbløst at danne sig blot et overfladisk indtryk af, hvad det hele drejer sig om.

[Johan Asmussen.]

Det kunne være fristende at dykke ned i dette mylder af paragraffer og lade sig inspirere her og dér, men jeg skal afholde mig fra at tage både det høje tings og min egen tid med det. Jeg misunder — jeg var lige ved at sige for en gangs skyld — ikke de ærede medlemmer, der nu skal tage fat i udvalget. Hvis det virkelig er meningen, at der skal gøres et stykke udvalgsarbejde, bliver det langvarige møder. Jeg vil med spænding imødesee, hvordan resultatet bliver. Det bliver næppe stort anderledes end det, der ligger på bordet i dag.

Justitsministeren (K. Axel Nielsen): Jeg kan takke samtlige ærede ordførere for en velvillig modtagelse af lovforslaget. Specielt med hensyn til den sidste blomst, som det ærede medlem hr. Johan Asmussen gav, er jeg glad for at konstatere, at lovkontoret er udmærket repræsenteret her, sådan at det har kunnet få blomsten, uden at jeg behøver at viderebringe den.

Der er stillet et par spørgsmål til mig. Det ærede medlem hr. Thomas Have spurgte mig, om vi nu havde afskaffet pryglestraffen. Jeg tror, vi kan fastslå, at den i praksis har været afskaffet i mange år, og jeg tror også, det vil støde på uoverstigelige vanskeligheder at få den iværksat på noget tidspunkt.

Udtrykket „plakat“ bruges ikke mere i praksis, men vi kan jo ikke sådan afskaffe det som titel på adskillige gældende lovbestemmelser. Det kunne dog være, at vi efterhånden kunne få det udryddet, og jeg skal da gerne bidrage mit til en modernisering. I denne forbindelse må jeg måske til det ærede medlem fru Else-Merete Ross sige, at vi jo ikke kan undgå uden at revidere alle de love, som vi her har plukket enkeltbestemmelser ud af, at komme til det i og for sig ikke særlig tilfredsstillende resultat, at første del af en bestemmelse måske er skrevet i datidens sprog og anden del i moderne sprog. Det kan vi kun undgå, hvis vi tager alle lovbestemmelser op til en generel revision. Dette lovforslag tager jo kun sigte på at ændre de særlige bestemmelser, der har med konfiskation og med visse straffeprocessuelle bestemmelser at gøre.

Så spurgte det ærede medlem om, hvad

kursen er på 1 rigsdaler. Jeg tror nok — jeg kan ikke sige, at jeg ved det positivt, men jeg mener at vide det — at 1 rigsdaler er det samme som 2 kr., og det er vist den kurs, der blev fastsat, allerede da vi i 1870'erne indførte den nye mønt. Jeg tror i hvert fald, jeg kan sige med sikkerhed, at når dommerne har dømt efter disse gamle bestemmelser, hvor bøderne er fastsat i rigsdaler, er disse omsat til et kronebeløb efter den kurs, at 1 rigsdaler er 2 kr.

Jeg forstår, at man vil have dette lovforslag i et udvalg. Jeg tror dog, at jeg til den kompliment, som allerede er givet lovkontoret, kan føje den, at jeg er overbevist om, at dette arbejde er præget af en omhu og en grundighed, som gør, at udvalget kan tillade sig for en gangs skyld at tage sig arbejdet let. Jeg forstår selvfølgelig, at det er en meget vanskelig opgave at trænge til bunds i dette mylder af bestemmelser, og ved visse lovforslags behandling synes jeg nok det må være forsvarligt at stole på de embedsmænd, som har tilrettelagt et arbejde af denne karakter.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Thomas Have: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, som tinget har nedsat angående forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Konfiskation m. v.)

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje. (Forhøjelse af grænsen for underretssager).

(Lovforslaget (nr. 128) findes i tillæg A. sp. 1869, fremsættelsen i tidenden sp. 3286).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Thomas Have: Det forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje, som den højtærede justitsminister har fremsat, tager